

посланицима да по овери посланичких пуномоћја имају да положи заклетву краљу. Према изборном закону, активно бирачко право уживају сви мушки држављани с навршеном 21 годином живота, без обзира на имовно стање, што значи да није био предвиђен бирачки цензус. Иако је Закон предвиђао да се посланици Уставотворне скупштине бирају на основу општег, једнаког и непосредног бирачког права, тајним гласањем, очито је да је та одредба била илузорна јер жене и војна лица нису уживали бирачко право док чиновници (осим министара и професора права) нису могли истовремено да буду и посланици. Пасивно бирачко право за посланика у Уставотворној скупштини је имао, уживао сваки држављанин с навршених 25 година живота који је знао да чита и пише, с тим да је на свакој кандидатској листи морао да буде истакнут и извешан број кандидата са факултетском или вишом стручном спремом, тзв. квалификовани кандидати.¹⁵ Што се тиче самог избора Скупштине, она је бирана непосредним и тајним гласањем по пропорционалном систему, применом изборног количника.

2. Доношење Устава Краљевине СХС од 1921. (Видовдански устав) и основне карактеристике државне организације прве југословенске државе

Избори за Уставотворну скупштину су показали да се устав може донети само коалицијом унитаристичких снага, пре свега демократа и радикала, што се и догодило приликом усвајања Устава од 28. јуна 1921. Први устав нове државе је усвојен 28. јуна 1921. на празник Видовдан па је тако популарније и назван Видовдански устав. Његовом усвајању на Скупштини је од укупно 419 посланика присуствовало само 258, док се раду на Скупштини нису одазвали посланици Хрватске сељачке странке (њих 50) и посланици Хрватске странке права (два посланика), а Скупштину су у току, незадовољни њеним радом, напустили посланици Народног клуба, Комунистичке партије и Југословенског клуба. Од укупно 258 присутних посланика Уставотворне скупштине, њих 223 су гласали за, а против предлога устава 35 посланика, док 161 посланика није уопште гласало и изјашњавало се о уставу. За Устав су гласали радикали, демократи, словеначки кметијци, муслиманска група посланика (ЈМО) као и посланици „Цемијата“, док су против њега гласали социјалдемократи, републиканци и чланови Српске земљорадничке странке као и сам Трумбић, док су се представници осталих партија, како је речено, одлучили за бојкотовање Устава и нису учествовали у његовом